

ВІДГУК

**офіційного опонента, кандидата педагогічних наук, доцента
Харченка Сергія Миколайовича**

**на дисертаційну роботу Борисенко Володимир Валерійович
«ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
В УМОВАХ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ
ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ»,
представлену на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук
за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти**

Актуальність обраної теми

В умовах соціально-економічних перетворень в Україні питання збереження здоров'я української нації належить до рангу пріоритетних ідеалів і національних інтересів, зростають вимоги з боку суспільства до якості підготовки спеціалістів, до рівня їх професійної компетентності. Водночас компетентність визначається не лише з фаху. Серед іншого вона має у своєму складі містити знання та навички здоров'язбереження, а тому потребує пошуку особливих шляхів свого формування, у тому числі в умовах неформальної освіти, що й здійснено в представленій роботі.

З огляду на зазначене, дисертація Борисенко Володимира Валерійовича є досить своєчасною. Її актуальність належно обґрунтовано у змісті дисертації.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дослідження виконано згідно з планом наукової роботи кафедри фізичної реабілітації Чернігівського національного технологічного університету за темою: „Теоретико-методичні засади оздоровлення та реабілітації” (номер державної реєстрації 0116U000064, 2016-2020 рр.).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформованих у дисертації

Дисертаційна робота Борисенко В.В. характеризується глибоким розкриттям проблеми формування здоров'язберезувальної компетентності студентів технічних спеціальностей в умовах неформальної освіти засобами фізичного виховання, доцільністю наукових підходів до її висвітлення, ґрунтовною практичною перевіркою отриманих результатів, їх суттєвою теоретичною і практичною значущістю. Висновки впливають зі змісту дисертаційного дослідження, їх об'єктивність і новизна не викликають сумніву.

Слід указати на достатню апробацію і географію впровадження результатів дисертаційного дослідження Борисенка В.В. Практична значущість роботи полягає у можливості застосування її теоретичних положень і практичних напрацювань щодо формування здоров'язберезувальної компетентності студентів технічних спеціальностей в умовах неформальної освіти засобами фізичного виховання. Основні положення та результати дослідження впроваджено у освітній процес Чернігівського національного технологічного університету, Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, Житомирського національного агроекологічного університету, Київського національного університету технологій та дизайну, Сумського державного університету.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому та ідентичності змісту автореферату й основних положень дисертації

У першому розділі «Теоретичні основи формування здоров'язберезувальної компетентності студентів технічних спеціальностей» автором виявлено стан розробленості проблеми формування здоров'язберезувальної компетентності студентів технічних спеціальностей в педагогічній теорії і практиці, описано сутність і структуру

здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців технічних спеціальностей, розроблено критерії і показники для визначення рівнів сформованості здоров'язбережувальної компетентності студентів технічних спеціальностей.

На нашу думку, заслуговує на увагу проведений автором термінологічний аналіз понять «компетентність», «професійна компетентність», «здоров'я», «здоров'язбереження» та узагальненням вимог до результатів професійної підготовки студентів технічних спеціальностей, уточнено сутність здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців технічних спеціальностей.

За результатами структурно-логічного аналізу автором встановлено, що здоров'язбережувальна компетентність студентів технічних спеціальностей складається з особистісного (включає мотиви, цілі, цінності, потреби в здоров'язбереженні, стійкий інтерес до збереження власного здоров'я та ведення здорового способу життя), гностичного (визначається наявністю у студентів знань про здоров'язбереження та здоровий спосіб життя), діяльнісного (характеризується мірою дотримання студентом здорового способу життя та рівнем усталеності навичок власного здоров'язбереження); поведінкового (передбачає наявність прагнень до саморозвитку і самовдосконалення щодо здоров'язбереження, а також рефлексію по відношенню до власного способу життя) компонентів.

У другому розділі «Моделювання процесу формування здоров'язбережувальної компетентності студентів технічних спеціальностей в умовах неформальної освіти засобами фізичного виховання» дослідником за методом педагогічного моделювання розроблено модель формування здоров'язбережувальної компетентності студентів технічних спеціальностей в умовах неформальної освіти засобами фізичного виховання.

Заслуговує на увагу розширення змісту загальноосвітніх, природничо-наукових дисциплін та дисциплін професійної підготовки через організацію науково-популярних лекцій з проблем здоров'язбереження, можливих

негативних впливів умов виробництва на стан здоров'я фахівців технічних спеціальностей, проведення занять на свіжому повітрі та безпосередньо в умовах виробництва.

У третьому розділі експериментально перевірено ефективність моделі формування здоров'язберезувальної компетентності студентів технічних спеціальностей в умовах неформальної освіти засобами фізичного виховання. Кількісний аналіз результатів педагогічного експерименту засвідчив успішність розробленої моделі формування здоров'язберезувальної компетентності студентів технічних спеціальностей в умовах неформальної освіти засобами фізичного виховання, а також ефективність ідеї залучення самих студентів до реалізації неформальної освіти засобами фізичного виховання.

Статистичний аналіз результатів педагогічного експерименту на рівні значущості 0,05 за кожним із показників підтвердив значну позитивну динаміку у експериментальних групах щодо до контрольної, встановлено позитивний статистично значущий вплив на формування особистісної складової здоров'язберезувальної компетентності студентів технічних спеціальностей через залучення студентів до впровадження засобів фізичного виховання в умовах неформальної освіти, що підтверджує значно суттєвіший вплив цієї умови на розвиток здоров'язберезувальної компетентності загалом.

Серед основних наукових результатів: розроблено й теоретично обґрунтовано модель формування здоров'язберезувальної компетентності студентів технічних спеціальностей в умовах неформальної освіти засобами фізичного виховання, яка ґрунтується на сукупності методологічних підходів (системний, індивідуальний, аксіологічний, редукційний) та загальнодидактичних і специфічних принципів (гуманістичної спрямованості; усвідомленої перспективи; орієнтації на самостійну роботу; інтеграції навчання; інтерактивності; ініціативності; саморегуляційності; побудови індивідуальної оздоровчої системи; побудови фізкультурно-

оздоровчого середовища ЗВО; ергономічності; спрямованості на працездатність та здоров'я фахівця технічних спеціальностей).

Дисертацію Борисенко Володимира Валерійовича оформлено відповідно до чинних вимог до текстів наукового характеру, виконано на високому методичному рівні, їй притаманна послідовність, системність, наукова новизна й суттєве практичне значення.

Зміст автореферату ідентичний основним положенням дисертації Борисенко Володимира Валерійовича. В цілому, дисертація є закінченою науковою роботою, що відповідає паспорту спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження Борисенка Володимира Валерійовича, слід наголосити на окремих зауваженнях, які можуть стати предметом дискусій під час захисту, а також висловити окремі побажання:

1. У п.1.2 автор згадує про фахівців агропромислового комплексу, які не завжди є фахівцями технічних спеціальностей, зокрема агрономів не можна прирівняти до останніх.

2. Поряд з детальним описом моделі здоров'язбережувальної компетентності студентів технічних спеціальностей в умовах неформальної освіти засобами фізичного виховання досить поверхово описано особливості формування гностичного компоненту здоров'язбережувальної компетентності

3. Вважаю, що опис методологічної основи дослідження (опис методологічних підходів) варто було здійснити в окремому параграфі і не переобтяжувати опис авторської моделі.

4. Робота не позбавлена технічних недоліків, зокрема, рис. 2.4 погано читається, а п.2.2. закінчується висновком, який містить рисунок.

Водночас, варто зазначити, що висловлені зауваження не є принциповими, вони мають рекомендаційний характер і суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку наукового дослідження Борисенка

Володимира Валерійовича, не знижують його високої теоретичної та практичної цінності щодо формування здоров'язбережувальної компетентності студентів технічних спеціальностей в умовах неформальної освіти засобами фізичного виховання.

Отже, дисертація Борисенка Володимира Валерійовича «Формування здоров'язбережувальної компетентності студентів технічних спеціальностей в умовах неформальної освіти засобами фізичного виховання» є самостійним, завершеним науковим дослідженням, що заслуговує на позитивну оцінку та відповідає 9, 11, 12, 13, 14 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567, а її автор – Борисенко Володимир Валерійович – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Офіційний опонент

кандидат педагогічних наук, доцент,

завідувач кафедри фізичного виховання

Сумського національного аграрного університету С.М. Харченко

